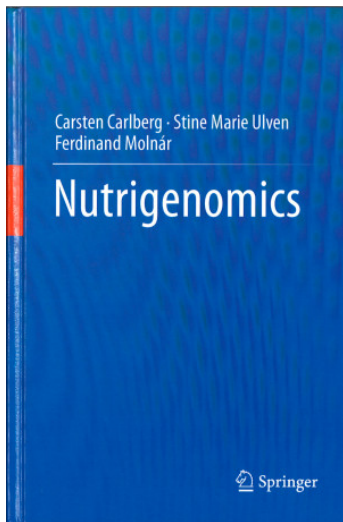

Samspillet maten og genene

ANMELDELSER

KNUT-INGE KLEPP

Professor II, Avdeling for ernæringsvitenskap
Universitetet i Oslo

Carsten Carlberg, Stine Marie Ulven, Ferdinand Molnár

Nutrigenomics

222 s, tab, ill. Cham: Springer, 2016. Pris EUR 84

ISBN 978-3-319-30413-7

Maten vi spiser påvirker i stor grad genene våre. Kunnskap om samspillet mellom maten, næringsstoffene, deres metabolitter og genene våre, samt hvordan dette samspillet påvirker hvor utsatt vi er for ulike sykdommer utgjør fagområdet ernæringsgenomikk (nutrigenomics).

Ifølge forfatterne er dette primært en lærebok skrevet for masterstudenter i biovitenskap, men som også studenter og stipendiater innenfor biomedisinske fag kan ha glede av.

Gjennom 12 kapitler fordelt på tre deler får vi først en innføring i human ernæring og relasjon til folkesykdommer og variasjon i humant DNA; dernest en del hvor grunnleggende molekulære mekanismer knyttet til effekten av næringsstoffer og deres metabolitter på ulike gener gjennomgås; og i siste del knyttes kunnskap om disse prosessene opp mot utvikling av alvorlige helsetilstander som overvekt, insulinresistens, diabetes, hypertensjon og metabolsk syndrom. Hvert kapittel følger samme struktur med sammendrag, nøkkelord og en oppsummering av fremtidsperspektiver og nøkkelbegrep. For hvert kapittel er det 5–10 utvalgte referanser for videre lesning. Boken er rikt illustrert med gode, oversiktlige figurer. Selve teksten, som er skrevet på engelsk, kan imidlertid være vanskelig å følge ikke minst på grunn av utstrakt bruk av forkortelser (innledningsvis er det hele åtte sider med forkortelser – totalt omkring 360!).

Boken fremstår som faglig oppdatert innenfor et felt i sterk utvikling. Forfatterne gir konkrete eksempler som illustrerer hvordan mikro- og makronæringsstoffer påvirker genene våre og dermed produksjonen av ulike proteiner som bidrar til å beskytte mot eller fremme sykdomsutvikling.

Forfatterne ser fremtidsoptimistisk på at ny kunnskap på området vil bidra til utvikling av nye forebyggings- og behandlingsstrategier der personlig ernæring og personlig livsstil inngår. Det fremstår imidlertid som uklart hva slik personlig/individualisert tilnærming innebærer og hvordan det vil skille seg fra tradisjonell kostholdsveiledning. Videre nevnes ikke etiske problemstillinger knyttet til utstrakt bruk av en slik individualisert tilnærming, inkludert bruk og eierskap av data, kostnader ved testing og potensielt økt sosial ulikhet.

Boken er godt egnet for den som ønsker å fordype seg i ernæring og genetik. Noen populærvitenskapelig tekst for den som ønsker en rask innføring i faget er den ikke.

Publisert: 30. oktober 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0589

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.